

VECKOBLADET

2017:35

171215

43:e årgången

Årets sista nummer

Veckobladet avslutar med detta nummer sin 43:e årgång. En häpnadsväckande siffra kan man tycka men förbleknar bredvid den gärningsbeskrivning som Den Gamle givit i följetången "66 år i skolan" som avslutas i detta nummer efter 72 avsnitt. Hela serien finns för nedladdning nedan.

En önskan om en God Jul och alla andra helger som någon önskar fira. Nog skrivet, dags för en bildhälsning.

Veckobladet planerar att börja med sin 44:e årgång den **19 januari 2018**.

Musik i Helgeandskyrkan, Lund

Julkonsert

Lördag 16 dec kl 16

Lunds universitets brassband

Roger Andersson, dirigent

Olov Ferm, konferencier

RÖDA KAPELLET MED ANTIMAKASSAR

minns **Charlie Hadens**
Liberation Music Orchestra

Musikalisk ledare och solist: Per Thomberg

Musiken spelas på Magle konserthus, Magle stora Kyrkogata 4 i Lund, lördagen den 16 december kl. 18. Kassan öppnar 17.30. Entré 150 kr som kan betalas kontant eller med Swish.

Mot jordens mittpunkt... av Karin S.

Mot jordens mittpunkt
Djupare, djupare ner
När ser jag ljuset?

Julklappstips

Solidaritet är en väldigt fin gåva. Missa därför inte att Ship to Gaza har en webbshop där man kan köpa julklappar.

<https://shop.shiptogaza.se/>

Vi har precis fått in en ny omgång palestinasjalar som några av våra medlemmar själva hämtat direkt från fabriken i Hebron, Västbanken. Massa olika färger förutom den traditionella vit/svarta.

Andra nyheter är pins och t-shirts för 2018 års kampanj *Armada for Gaza - Armed with peace and solidarity*. Våldigt snygga! Till sommaren skickar vi en stor och flera små segelbåtar, delvis genom Europas kanaler, för att väcka uppmärksamhet och göra ytterligare ett blockadbrytningsförsök. Vårt fokus är Gazas unga och båtarna skänker vi till dem så att de kan lära sig segla. Värdefulla kunskaper den dag Gazas hamn öppnar!
Som vanligt har vi även böcker, musik, filmer och gåvobevis.

Beställ senast 14 dec för att få beställningen innan jul till ordinarie porto.

66 år i skolan, alla avsnitt

VECKOBLADET

66 år i skolan av Den gamle
Publicerad i 72 delar i Veckobladet under 2016 och 2017

DEL - 1:
Sin skolan 1948 till 1942

När jag påbörjade genom läsa på väg till Östergårdsskolan i Växjö hade jag en pinne och ett påfågelslag i min grå ryggsäck för det hade flickan sagt att vi skulle ta med oss. Hon hette Olga Klängmark. Senliga hade varken ljus eller potatis, men flickan hade några extra potatisar. Ljusen var ransonerade, tio per barn. Sedan gjorde vi ljuslappar av potatisrinner och ropade in dem i röta kräppor. De blev mycket fina.

Några morgnar var det lördag och då sa vi ljus i alla potatisrinner. Klockan var kvart över nio och det var mycket snö. Vi råkade ljusen och steg på julsång och flickan spelade på orgeln. Jag var spår är och gick i första klass.

Vi lärde oss läsa och skriva. Att skriva med blyed var svårt. Skolpennan sprack. En gång vågade jag blöckhornet över skrivboken och läseboken. När lektionen var slut verkade vi av våra pinnor med pinnor och ryggen min var liksom i skolbänkens pinnor och stängde locken.

En augustidag när vi just hade börjat i andra klass tog flickan ut hela klassen i trädgården intill det stora skolegården. Solen skiner, det var sommar igen. Vi fick var sin ärtbönna. Vi plöskade försiktigt i de blomman och flickan lärde oss blomnamn delar. De stora blommorna är vitarna, sa hon. Och här har vi kulan. Om vi öppnar den hittar vi ståndare och gräslös. När blomman har vissnat förvandlas den till en ärtskida.

Det fanns bis och fjätlar.

Det var krig i världen. Tyskarna höll på att ta Ryssland. Finarna var med tyskarna. Vi hade en lya finsk flicka i klassen. Hon hette Kersti.

stodig i början av sommarlovet i Östergårdsskolan (det var pinne så det var lite ovanligt att jag befann mig där).

Jag hade ritat på nummerstycken vid profektören, 474, och slagit upp min pinne i postlådan. DEN BLOMSTER-TID NU KOMMER. Den hade vi gjort på skolarvetningen och devalveman lät oss utställ.

Ja, jag hade passerat en gräs.

Den sommaren läste jag Robinson Crusoe och Tyskarna krigen, argivna och starka förtroende av Svensk Läraridning. Klängmark sa.

Sin skolan var slut. Det var dags att börja i folkskolan. Vi fick en ny flicka som kallades Betty Ka.

Klassen
Innan jag går in på vad som hände i klassrummet minns jag betitta oss i vår klass och vad vi hade för oss, på raster och frid i vårt revir på Östergårdsskolan och Fyllerydsskolan när vi var nio och tio år.

Några individer i vårt klassrum: Lill-Olle, Lellan Eriksson, Ragnar, Olof Persson, Ingrid, Margareta Böberg, Pelle Bergman, Thelma, Låkan, Ulla, Rita och Sven-Jarna från Lerstadi. Max Monesson och Kersti var nya. Det fanns Bertilla fler.

Max Monesson sa till flickorna och det gjorde jag med. Vi brukade byta frimärken. Jag blev mycket förtärad när en tant sa att jag skulle sitta med så jag inte blev förtärad. Annars brukade de sitta lite längre i vad vi gjorde.

Vi var ofta sjuka. Jag låg sju veckor isolerad för skarlakansfeber på sjukhuset. Sedan blev det min två år yngre bror när flera klasskamrater stötkade ut för dem. Vi hade mässlingen, klubbarna och röda hand. Jag fick flera gånger drömmenämningar. Då stod det med att det och opererades. Låkan hade haft besvärslösning. Han höll och hade en stötkänning till sönd för sin ära ben.

Annars var det tryggt på Östergårdsskolan. En gång när en hänskjuten ködde ett lina spårar från verkstan där de tillverkades åter jag med, ramlade av och fick det ena vagnhjulet över mig. Det var den enda trafikolycka jag klöde till.

Flera av pojkar brukade ha stötkänning med sig till skolan. Jag med. På rasterna gjorde vi kavkonster på samma sätt som flickorna befallde: "tyskan" som bestod av sex morrar, tvåda befin på huvudet, bebor, bakom ryggen, under armbåren osv).

När man spelade kniv gjordes det att få kniven att ställa sig i marken. En färdig, två rygghand, tre bebor, fyra vippor osv. Vi spelade också klovns öra riken. Att arbeta en halv klöde att man sate kniven fira

Sid 1

Den Gamle har nu avslutat sin följetong 66 år i skolan. Här kan du ladda ner samtliga avsnitt i en pdf-fil.

En glädjande nyhet

Metoo och Black lives matter slog ut pussygrabarna och Trumps rasister i Alabama.

56 procent av kvinnorna röstade på demokraten Doug Jones.

Fler afroamerikaner röstade på honom än till och

med på Obama.

2002 åtalade han två tidigare Ku Klux Klan-anhängare för mord på fyra svarta flickor i en kyrka i Birmingham 1963.

Solidaritet med ensamkommande

Demonstration på Spyken i Lund

Elever i Polhemsskolan och Spyken strejkade den 12 december i protest mot utvisningarna av ensamkommande. Initiativ till strejken hade tagits av föreningen Ung i Sverige. 28 skolor i Stockholm deltog liksom minst 13 andra städer. De har hittills SD, KD, L och M emot sig. C har inte bestämt sig.

Netanyahus – och Trumps - dilemma

Vill man ha en demokratisk judisk stat måste man dela såväl territorierna som Jerusalem med Palestina. Vill man ha en stat med en stor minoritet utan medborgerliga rättigheter så kommer den staten – och den staden – inte att vara demokratisk och sakna en judisk majoritet.

Anita Goldman, DN 12/11

Flyktingar och deras hjälpare av Gunnar Stensson

Serpouhi Hovaghian var en armenisk kvinna som levde i Trebizond en blomstrande hamnstad vid Svarta Havet, tillsammans med sin man och sina två barn. Sedan inleddes folkmordet på armenier. Hennes make försvann omedelbart och hon återsåg honom aldrig. Hon försökte fly till Ryssland. Hon skildes från sina barn. Hon greps av soldater och tvingades följa med en stor konvoj fångslade armenier. Hon lyckades fly och fick mot betalning uppehålla hos en turkisk bonde en natt. Senare skyddades hon en månad av en annan familj. Till slut lyckades hon fly till Marseille.

Francoise Fraenkel tvingades lämna sin bokhandel i Tyskland 1939 och fly till Frankrike. Efter den tyska invasionen hamnade hon i Vichy-Frankrike. Som judinna kunde hon leva

underjordiskt där tack vare modiga människor som med fara för eget liv illegalt dolde henne i sina hem. Hon försökte fly till Schweiz men greps av glada laglydiga franska gränspolis. Så småningom lyckades hon dock fly över gränsen till Schweiz med hjälp av lyckligtvis brottslig tullfamilj. Hon hade då levt underjordiskt i nästan fyra år.

Kim Thuy var tio år när hon en natt efter USA:s nederlag 1975 lämnade Vietnam som båtflykting i en illegal skov, fylld av flyende vietnameser. De fruktade inte bara soldaterna utan också de pirater och människojägare som härjade på havet. Hon hamnade i Kanada och förälskade sig i sin första lärarinna.

Gemensamt för de tre kvinnorna är humanitet och lagbrott var en förutsättning för att de skulle överleva. Rigida anhängare för lag och ordning utgjorde det största hotet mot deras liv.

Den nyligen avslöjade metoden att undvika utvisning genom att söka till gymnasiet liknar de listigheter och knep de var tvungna att tillgripa för att rädda sina liv.

Du kan läsa om dem i Anny Romand, *Min mormor från Armenien*, Françoise Frenkel, *Ingenstans att vila mitt huvud*, båda från Elisabeth Grate bokförlag, och Kim Thuy, *Ru*, (Sekwa).

Recension: Parched – en ovanlig indisk film av Staffan Lindberg

Det är inte ofta det kommer starka indiska kvinnoorienterade filmer hit, trots filmfestivaler och allt. Men här är en film som sätter sinnet i rörelse. Jag såg den på Kino lördagen den 9 december. *Parched* från 2016 handlar om tre kvinnor som alla lever under det patriarkala förtrycket i en by i en by i Gujarat. Rani gifte sig som 14 åring med en alkis Shankar och fick en son.

Nu är hon änka 32 år gammal. Om det inte vore för hanteverkskollektivet som broderar tyg och dukar skulle hon inte överleva. Hennes väninna Lajjo är gift med en man som våldför sig på henne och slår henne. Hennes skuld är att det inte blir ett barn och därmed en skam för mannen och för byn.

Till byn kommer Dansteatern, med den sköna Bijli som danserska och prostituerad. Männens flockas, blir hänförda och ställer sig på kö för en ”jordbävning” med henne. Bijli är vän med Rani och de finner tröst, ömhet och styrka hos varandra. De plåstrar om Lajjo i kroppsnära scener som är fulla av erotik.

Rani betalar brudpris för en flicka till sin son. Skuldsätter sitt hus och arrangerar bröllop. Sonen är en slarver som mest springer omkring med sina kompisar med spritflaskor i händerna. Bruden är ett olyckligt barn på 14 år som klippt av sitt hår för att undvika ett äktenskap, eftersom hon är kär i en man som inte accepteras av familjen.

Det är den kvinnliga gemenskapen, ömheten, smekningarna och omsorgen i den hopplösa situationen, som drabbar en. Så hudnära, så sinnligt.

Lösningarna är ovanliga och uppfriskande. Nya relationer, en asket i bergen som får lägra Lajjo för att hon ska få barn, en Bijlo som tar ut vännerna på äventyr, en Rani som tar till sig svärdottern som en dotter när sonen misshandlat henne och körs iväg.

Allt är draget till sin spets, prostitutionen är ymnig i Indien, men sällan framställd så öppet grällt. De viktiga männen i storyn är alla svin, som horar och dricker.

Vad ska indiska män ta sig till efter den här filmen? Indien är verkligen på väg att förändras när kvinnorna tar makten. Var går smärtgränsen? *Parched* betyder ungefär ”grillad till yttersta gränsen”.

Varför har inte denna film kommit upp på det ordinarie bioprogrammet? Nu var de ett antal frivilligorganisationer som ABC, SASNET med flera som arrangerade.

Antisemitismen måste bekämpas

De gångna dagarnas antisemitiska attacker visar med fasansfull tydlighet att judehatet lever i dagens Sverige. Dödshot i Malmö, brand-bomber i Göteborg och Malmö. Många av oss judar lever med rädsla, få törs bära judiska symboler offentligt. Hotet kommer från flera håll: Nygamla nazister marscherar på gator och torg, understödda av främlingsfientliga krafter ända in i Sveriges riksdag.

De senaste verbala och fysiska attackerna kommer från enskilda personer med rötter i mellanöstern, människor som vuxit upp i en miljö där antisemitism tyvärr ofta ingår i den fostran

de fått. Deras brott har utlösts av USA:s flytt av ambassaden till Jerusalem men illustrerar även sammanblandningen mellan religion och politik

Det finns ingen motsägelse mellan att slå fast att hat och attacker som dessa aldrig kan ursäktas och att samtidigt se att det får näring av provokationer som flytten av USAs ambassad till Jerusalem.

Kritik mot Israels kolonisering av det som borde vara ett hemland för palestinier är inte antisemitism. Israel är ett land, befolkat av judar, kristna och muslimer. Vi, som har nära band till Israel, kritiserar ockupationspolitiken och våndas över de inskränkningar av demokratiska rättigheter för den arabiska befolkningen som föreslås av ledande israeliska ministrar. Det är ren rasism när försvarsminister Lieberman vill se en bojkott av arabiska israelers affärer, ett steg mot etnisk rensning av Israel. För att främja fred och bekämpa hatet måste båda folkens, israelers och palestiniers, rätt till en stat erkännas.

Lieberman ingår i en högerextrem regering, han talar inte för världens judar. Att han öppet förföljer arabiska medborgare rättfärdigar aldrig attacker mot judar, inte i Israel, inte i Sverige, inte någonstans i världen.

Det är vår uppgift som judar i Sverige att motverka antisemitismen, att verka för en dialog mellan muslimer, kristna och judar i vårt land. Rasism, islamofobi och antisemitism är samma andas barn. Dess uttryck i tal, skrift och handling måste påtalas och bekämpas av oss alla.

Göteborg och Stockholm 12 december 2017

Olle Katz och Ilan Cohen, Talesperson JIPF

Kalle Knivilä. Tanjas gata. Rysk vardag 1917-2017 av Gunnar Stensson

Sedan 1966 har jag då och då tänkt på Tanja. Hon var tolv år och bodde med sin familj i Leningrad under den 900 dagar långa belägringen. I sin dagbok antecknade hon hur hennes föräldrar och syskon svält ihjäl, en efter en. Till slut skrev hon: ”Bara Tanja är kvar.”

Berättelsen om Tanja läste vi inför Framnäs folkhögskolas studieresa till Leningrad i Jan Olof Olssons bok *Leningrad - Sankt Petersburg*. Initiativet till resan hade tagits av min kollega Jarl Dahlbom, en finlandssvensk lärare i samhällskunskap. Som artonåring hade han strax efter studentexamen kommenderats till fronten utanför Viborg kort innan Sovjetunionen genomförde den offensiv som krossade det finska motståndet.

Vi reste i två bussar via Haparanda, övernattade i Jyväskylä och passerade gränsen följande dag. Viborg ligger sedan andra världskriget i Sovjetunionen och Jalle, som han kallades, återsåg för första gången den stad som präglat hans liv under ett par blodiga veckor 1944. Vi vandrade på gatorna mellan de slitna stadskvarteren som hade byggts under den ryska tiden före 1917.

Det var i slutet av maj. I Piteå låg ännu snön men i Leningrad var det sommar. Ryssarna solade och somliga badade i Neva. Vi upptäckte att en del av dem talade finska liksom Jalle och några av våra elever. I politiken rådde töväder. Solzjenitsyns *En dag i Ivan Denisovitsjs liv* hade publicerats ett par år tidigare, med Chrusjtjovs godkännande.

Kalle Knivilä beskriver människornas vardagsliv på Tanjas gata under de våldsamma hundra år som följde revolutionen 1917. En av hans källor är för resten Helen Rappaports *Caught in the Revolution* som jag presenterade i VB för någon månad sedan.

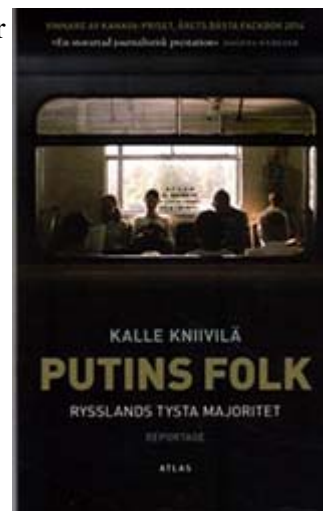
”Den gamla goda tiden” kallas den period då vi besökte Leningrad. Staden hade någorlunda återuppbyggts, levnadsstandarden hade stigit, det fanns två tv-kanaler, populärmusik från väst var tillgänglig.

Men den konservativa Bresznev hade redan efterträtt Chrusjtjov och Sovjetunionen började stagnera. 15 år senare började kriget mot Afghanistan som skulle leda till Sovjetunionens sammanbrott. 2007 råder ”Den nya goda tiden”, Putins tid. Inte god för alla ryssar.

Kalle Knivilä betraktar 1 maj-demonstrationen i Sankt Petersburg 2017. Först den officiella delen, sedan oppositionens.

”Och plötsligt är de hotfulla slagorden och de buttra minerna som bortblåsta. Leende kvinnor, män och barn i gröna tröjor viftar med gröna flaggor och bär fram en orange banderoll med orden *Landets framtid i dina händer: Tänk om det är så.*”

2014 skrev Kalle Knivilä *Putins folk. Rysslands tysta majoritet.* Det är en rolig och viktig bok som ger insikt i vanliga ryssars liv och varför många ger Putin sitt stöd. De tycker att han har gett dem stabilitet och ekonomisk trygghet. Nu har han inlett kampanjen för att än en gång bli Rysslands president. Vi såg honom i tisdags i tv när han lyckönskade de ryska Syrienstyrkorna för ”segern i kriget mot IS”. Ett par dagar tidigare gav han de ryska skidåkarna tillstånd att delta i OS som privatpersoner sedan Ryssland blivit avstängt på grund av doping. I likhet med alla andra rationella politiker fördömde han Donald Trumps erkännande av Jerusalem som Israels huvudstad som ett hot mot fred och stabilitet. Han stöder Parisöverenskommelsen.

Just nu trappar Donald Trump upp konflikten med Nordkorea, hotar med kärnvapen, kräver att Sverige ska vägra att underteckna FN-resolutionen mot kärnvapen, tiger om effekterna av erkännandet av Jerusalem som Israels huvudstad, skärper de amerikanska lagarna mot invandring, ökar vapenproduktionen - och skiter plötsligt i alltihop och blickar med enfaldig troskyldighet mot månen. USA ska kolonisera den och sedan fortsätta till mars, säger han. Amerikaner drömmer stort. Amen. Grab them in the pussy.

Kalle Knivilä väljer att fokusera på verkliga, vanliga människor, deras behov och drömmar, deras utsatthet, uthållighet och storhet. Jordens framtid i deras händer, hoppas han.

Vardag under ockupationen av Ulf N

Nyckeln - sinnebild för de drygt 5 miljoner flyktingarnas strävan att få återvända. Många flyktingar har kvar nyckeln till det hem som de, deras föräldrar och tidigare generationer tvingats lämna.

Här en samling egenhändigt tagna bilder från vår studieresa i oktober på Västbanken.

Tänkte detta kunde avsluta min rapportering från resan, men däremot absolut inte från att skriva om Palestina.

"Bosättning". Israeliska kolonister på ockuperad mark.

"Bosättning". Från sina traditionella betesmarker av Israel fördrivna beduiner.

Gata i gamla stan i Hebron. Palestinier på markplan och olagliga israeliska ockupanter i våningen däröver. Nätet och tygstycket är till för att förhindra att avfall och andra mänskliga restprodukter slängs av israelerna ner på de palestinska invånarna - något som frekvent förekommit innan skyddsanordningarna sattes upp. Notera militärposteringen på taket.

Hebrons tidigare huvudgata ligger nästan öde. Palestinier bor i en del av husens markplan, medan israeliska ockupanter bosatt sig i ovanvåningar. Bara de få palestinier som bor längs gatan får passera, och då genom en städse stängd svänggrind. Omedelbart innanför grinden finns en militärpostering, där palestinerna identitet kontrolleras och noggrann kroppsvisitering sker. Ibland hålls grinden stängd i flera timmar - ingen kan passera.

Den allestädes närvarande ockupationsmakten. Här i al-Quds/Jerusalem.

Rakbladstaggråd utanför en ockupantkoloni vid Bilin.

Den israeliska rakbladstaggrådsindustrin är en blomstrande bransch - taggråden är också praktiskt taget allstädes närvarande.

Nyckeln - sinnebilden för de drygt 5 miljoner flyktingarnas strävan att få återvända. Många flyktingar har kvar nyckeln till det hem som de, deras föräldrar och tidigare generationer tvingats lämna.

PLFP:s flagga skymmer delvis väggmålningen av Abu Ammar - Yassir Arafat - på väggmålning i Hebron.

Måhända ett tidens tecken?

Foto: Ulf Nymark

66 år i skolan 72. Summering: 9. Skolan av Den Gamle

Växjö högre allmänna läroverk var 1944 en skola för överklass och stadsbor, inte för arbetar- och bondbarn. Det var också en pojkskola. I realskolan fick man örfilar och blev luggad. Bland lärarna fanns uttalade nazister. Läroverket förändrades visserligen efter freden 1945, men man vantrivdes intensivt i åtta år. Till vantrivseln bidrog den isolering i inackorderingsrum sex dygn i veckan som var ett av villkoren för läroverkets landsortselever.

1954 började han läsa i Lund. Stadens lilla universitet återspeglade läroverket i Växjö. Där utbildades samma slags adjunkter. Han lämnade Lund och började studera samhällsvetenskap i Göteborg där andan var en annan än i frackarnas och studentmössornas Lund.

Under 1960-talet var han folkhögskolelärare. Somliga elever var i samma ålder som han själv. De första åren fanns flera som bara hade sex eller sju års folkskoleutbildning eftersom de avslutat sin skolgång innan grundskolan genomförts. Han tillämpade den pedagogik som han vant sig vid på seminarierna vid Göteborgs högskola.

När han återvände till Lund 1969 hade det konservativa lilla universitetet vuxit sig jämlikt, stort och vitalt, tack vare grundskolan. Efter ett års studier i kulturgeografi och ekonomisk historia sökte han sig till lärarhögskolan i Malmö. Han kom i kontakt med många av de entusiastiska pionjärer som kämpat för en demokratisk skola i årtionden. Därefter blev han anställd på Heleneholmsskolan som var försöks- och demonstrationsskola för lärarhögskolan. Under de följande 25 åren samarbetade han med lärarkandidater och förde en kontinuerlig diskussion om elever, inläring, skolorganisation och skolpolitik.

Ett bakslag inträffade i mitten av 1980-talet när man beslöt att lärare inte fick vara behöriga för både grundskolans högstadium och gymnasiet. Heleneholmsskolan förlorade sin grundskoleled och därmed möjligheten att följa eleverna från årskurs sju till studenten. Flera lärare tvingades bort till andra skolor. Han undervisade de sista tio åren mest på gymnasiet estet-klasser. De gjorde resor till Ivösjön, Själland, Köpenhamn, Öland, Stockholm och London. Det innebar en återknytning till tiden på folkhögskolan i Framnäs där han haft mycket undervisning i musikklasserna.

I början av 1990-talet hamnade han i Lunds nya utbildningsnämnd som representant för V. Till att börja med var han relativt oengagerad och drev därför bara enkla frågor som fria skolluncher för gymnasieeleverna. 1990-talet var ett decennium av åtstramningar så han fick inte gehör.

Kommunaliseringen av skolan förkastade han helt. Hur skulle okunniga kommunpolitiker i små fattiga kommuner kunna upprätthålla grundskolans kvalitet?

Samtidigt ersatte ett nytt diffust betygssystem - MVG, VG, G och IG - den femgradiga skala som tillämpats sedan grundskolan infördes. För första gången underkände skolan ett stort antal elever. Ett nytt program skapades, IG-programmet för de Icke Godkända.

När friskolelagstiftningen kom var han däremot först positiv. Hans gamla hemort Älghult hade drabbats av avfolkning och skolan skulle läggas ner, men kunde tack vare den nya lagen fortsätta med hjälp av frivilliga krafter.

S och V i Lund hade åren kring millennieskiftet en gemensam politik för gymnasieskolan. Det fria valet skulle tillgodoses genom att de fyra kommunala gymnasieskolorna erbjöd samtliga teoretiska och praktiska program. Vilken skola en elev skulle gå i bestämdes enligt närhetsprincipen. När de borgerliga partierna avskaffade närhetsprincipen drabbades Vipeholm, det gymnasium som låg längst från centrum. Så småningom förlorade Vipeholm det elevunderlag som var förutsättningen för integration genom fritt val mellan teoretiska och praktiska program. Yrkeseleverna tvingades till Vipeholm. Därmed hade Lunds gymnasieskolor

börjat segregeras. Samtidigt växte friskolorna upp som svampar. De borgerliga partierna röstade ja till varje friskola medan vänsterpartierna valde bort många. Besluten fattades i Stockholm.

Sådant var läget när han till sin överraskning blev ordförande i utbildningsnämnden 2002. Vid vårterminens slut 2003 strejkade den LO-anslutna skolpersonalen. Han beslöt att stänga gymnasierna trots de problem det innebar dagarna före terminsslutet. Han reste runt och förhandlade med strejkvakterna. Strejken avslutades efter ett par dagar.

Skolpengen som förvandlade varje elev till en summa pengar infördes under följande mandatperiod. Eftersom elever kunde byta skola mitt i terminen blev somliga skolor plötsligt underfinansierade. Andra fick större resurser än de behövde.

När han 2006 lämnade utbildningsnämnden var svensk skola fortfarande en av de bästa i världen. Lund var bäst i Sverige. Skolpengen och skolvalet ledde till att skolan hamnade på marknaden i stället för i demokratin. Skolkoncernerna gjorde vinster på elevernas bekostnad, skolorna segregrades och inom några år befann sig svensk skola på bottenivå bland OECD-länderna. Segregationen i nyliberalismens svenska skola var tillbaka på det dubbla skolsystemets 1950-talsnivå och klyftorna fortsatte att växa.

Ansträngningarna att skapa en bra, jämlik svensk skola måste än en gång inledas. Det är en uppgift för framtidens lärare, elever, skolledare, politiker och föräldrar. Att avskaffa aktiebolagens vinster på elevernas bekostnad är det nödvändiga första steget.

Slut.